Wat is de meerwaarde van het aanleren van dermatoscopie voor de huisartsenpraktijk?

Haio: PIERLOOT Sarah , KUL
Promotor: DE LEPELEIRE Jan , KUL
Praktijkopleider: DECOUTTERE Leen

Context: De huisarts wordt tijdens de consultatie frequent geconfronteerd met de vraag naar evaluatie van verdachte huidletsels. Hierbij beschikt hij over een aantal klinische tools die helpen bij de beoordeling waardoor een aantal van deze letsels met zekerheid als benigne beschouwd worden. Er blijven echter nog steeds een aantal moeilijker te beoordelen letsels over waarbij de huisarts met het blote oog geen uitsluitsel kan geven over de aard van het letsel. De dermatoscopie kan gebruikt worden als aanvulling bij het klinisch onderzoek en heeft vooral zijn meerwaarde aangetoond bij het diagnosticeren van melanocytaire letsels. In een aantal buitenlandse studies werd aangetoond dat er bij huisartsen die kort getraind werden in de dermatoscopie, een positieve invloed was op de diagnostische accuraatheid van huidletsels. Afhankelijk van de studie werd deze positieve invloed gezien bij de melanocytaire dan wel bij de niet-melanocytaire letsels.

Onderzoeksvraag: Wat is de meerwaarde van het aanleren van dermatoscopie voor de huisartsenpraktijk?

Methode: Er werd gestart met een literatuurstudie waarin ten eerste het toenemende gezondheidsprobleem van de maligne huidletsels geschetst wordt en ten tweede het preventief en diagnostisch handelen bij deze letsels door de huisarts besproken wordt. Ten derde wordt een overzicht gegeven van de literatuur die handelt over het gebruik van de dermatoscoop door de huisarts. Na het volgen van een tweedaagse cursus in Leiden, werden gedurende 1 jaar alle nieuwe diagnosen van (pre-)maligne huidletsels bijgehouden en vergeleken met het aantal reeds bestaande diagnosen van voor de interventie. Patiënten werden door middel van een affiche en een vragenlijst gemotiveerd om over eventuele verdachte huidletsels te spreken in de consultatie. Naast het bijhouden van de nieuwe diagnosen, werd ook nagegaan welke veranderingen op vlak van praktijkvoering nog gezien werden als gevolg van het volgen van de cursus.

Resultaten: Tijdens het interventiejaar werden voornamelijk nieuwe niet-melanocytaire letsels gediagnosticeerd waarbij dermatoscopie in se niet noodzakelijk is. Dit is vermoedelijk te verklaren door een verbeterde kennis en een verhoogde alertheid. Er werden slechts 4 nieuwe melanocytaire letsels gevonden. De grootste verandering voor de praktijk lag echter in het feit dat er beter kon gedifferentieerd worden tussen benigne en potentieel maligne huidletsels en dat patiënten op die manier makkelijker gerustgesteld konden worden. De dermatoscopie lijkt een ondersteuning voor het pluis/niet-pluisgevoel. Verder werden door het volgen van de cursus ook punchbiopsies genomen in de praktijk, wat voorheen niet gebeurde.

Conclusie: De meerwaarde van de dermatoscopie lag voor onze huisartsenpraktijk vooral in het feit dat er beter gedifferentieerd kon worden tussen benigne en maligne huidletsels en patiënten op die manier sneller gerustgesteld konden worden. Dit op voorwaarde dat de kennis van de dermatoscopie regelmatig opgefrist wordt en kan getoetst worden aan de dermatoscopische beoordeling door de dermatoloog. In de toekomst zal de teledermatologie hierbij vermoedelijk een belangrijke rol spelen.